

D E C I Z I E

14 martie 2018

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justițieîn componența
Președintele ședinței, judecător
JudecătoriiMaria Ghervas
Ion Druță
Luiza Gafton
Nicolae Craiu
Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu,

în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”,

la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chişinău din 29 noiembrie 2017, prin care cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu a fost respinsă,

A C O N S T A T A T:

La 25 ianuarie 2012, Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” a depus cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de sine, din motivul incapacității de plată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chişinău din 12 noiembrie 2012, cererea introductivă a fost admisă, fiind intentat procesul de insolabilitate în privința debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”, iar în calitate de administrator al insolabilității a fost desemnat Guțu Sergiu.

Prin încheierea Curții de Apel Chişinău din 13 octombrie 2016, s-a dispus intrarea imediată în procedura falimentului și dizolvarea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”. În calitate de lichidator a fost desemnat administratorul autorizat Guțu Sergiu.

La 13 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu, a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana lui Gulia Iurie și Gulia Ana.

În motivarea cererii a indicat că Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” a fost creată de către persoanele menționate supra cu scopul obținerii profitului din activitatea economică în conformitate cu legislația în vigoare.

Din analiza efectuată de către administratorul provizoriu, cât și de administratorul insolvenței, se evidențiază că întreprinderea a fost lăsată de izbeliște de către organele sale de conducere.

Lichidatorul a precizat că atât în cadrul perioadei de administrare provizorie, cât și pe parcursul derulării procesului de insolvență, s-a constatat că bunurile masei debitoare sunt insuficiente pentru a rambursa creanțele creditorilor, precum și pentru a acoperi cheltuielile aferente procesului de insolvență.

Membrii organelor de conducere, prin acțiuni intenționate au indus întreprinderea în stare de insolvență, acțiuni manifestate prin neprezentarea actelor contabile, a ștampilei, actelor de constituire a întreprinderii și altor acte prevăzute de legislație.

Consideră lichidatorul că este posibil de a încasa datoriile debitorului față de creditori din contul persoanelor culpabile.

Sergiu Guțu a mai specificat că la adunarea creditorilor din 2 martie 2016, a raportat despre starea lucrurilor de fapt a întreprinderii, a relatat că membrii organelor de conducere ale debitorului nu răspund la apelurile telefonice, nu permit accesul în încăperile debitorului insolvent și nu au transmis actele contabile.

Consideră lichidatorul că circumstanțele descrise atestă o insolvență intenționată, care impune aplicarea prevederilor Legii insolvenței în modul corespunzător.

Culpa membrilor organelor de conducere ale debitorului este stabilită prin faptul că aceștia au încălcat prevederile Legii enunțate, care îi obligă să transmită administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare.

Lichidatorul a punctat că obligația respectivă nu a fost îndeplinită nici până la momentul depunerii cererii respective.

Luând act de propunerea lichidatorului insolvenței, adunarea repetată a creditorilor a decis atragerea la răspundere subsidiară solidară a fondatorului Gulia Iurie și administratorului Gulia Arma.

Solicită lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului și anume a fondatorului Gulia Iurie și a administratorului Gulia Arma, cu încasarea forțată din contul acestora a datoriilor față de creditori în mărime totală 975525,94 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 65-72).

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolabilitate a concluzionat că lichidatorul nu a prezentat probe care ar certifica în ce mod organele de conducere a debitorului insolubil au dispus continuarea unei activități care a dus întreprinderea la incapacitatea de plată, nu a elucidat când, în legătură cu ce membrii organelor de conducere, în loc să înceteze activitatea, au dispus continuarea activității debitorului insolubil, în situația în care însuși debitorul a depus cerere introductivă, în vederea intentării procesului de insolabilitate.

Invocînd ilegalitate acestei hotărîri, la 1 decembrie 2017 lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, cu emiterea unei noi hotărîri prin care cererea cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil să fie admisă.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de insolabilitate nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reliefează prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 8 alin. (1) din Legea insolabilității – hotărîrile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Actele pricinii certifică faptul că hotărîrea contestată a fost pronunțată la 29 noiembrie 2017, iar recursul a fost declarat la 1 decembrie 2017, astfel, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

La 6 februarie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu întemeiat și urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Actele pricinii certifică faptul că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2012, cererea introductivă a fost admisă, fiind intentat procesul de insolabilitate în privința debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”, iar în calitate de administrator al insolabilității a fost desemnat Guțu Sergiu.

Ulterior, la 13 martie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu, a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului în persoana lui Gulia Iurie și Gulia Ana.

Judecând cererea respectivă, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 29 noiembrie 2017, a respins pretențiile înaintate de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, pe motiv că lichidatorul nu a prezentat probe care ar certifica în ce mod organele de conducere a debitorului insolubil au dispus continuarea unei activități care a dus întreținerea la incapacitatea de plată, nu a elucidat când, în legătură cu ce membrii organelor de conducere, în loc să înceteze activitatea, au dispus continuarea activității debitorului insolubil, în situația în care însuși debitorul a depus cerere introductivă, în vederea intentării procesului de insolabilitate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, menționează că instanța de insolabilitate nu a cercetat sub toate aspectele circumstanțele cauzei, fapt ce atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs considera necesar de a reliefa prevederile art. 248, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Instanța de recurs menționează faptul că insolvabilitatea unei companii este acea stare a patrimoniului acesteia care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor scadente.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 10 alin. (1) - (3) din Legea citată, intentarea unui proces de insolvabilitate presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil, iar în art. 14, alin. (1) din Legea insolvabilității, legiuitorul a stabilit obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în situația în care există un temei stabil la art. 10.

Incapacitatea de plată a unei întreprinderi este un criteriu primordial – obligatoriu pentru organele de conducere a companiei, în sensul înaintării unei cereri introductive în instanța de insolvabilitate.

Așadar, în principiu, competența generală la luarea deciziilor ce privesc societatea aparține administratorului/fondatorului. Acesta din urmă va putea evident să încheie și acte juridice în numele și pe seama societății, indiferent de importanța acestora: de conservare, de administrare sau de dispoziție.

Atunci când, din cauza caracterului excepțional al anumitor acte, legiuitorul a înțeles să stabilească derogări de la această regulă, instituind formalități suplimentare, a făcut acest lucru în mod expres, stabilind obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în cazul apariției incapacității de plată.

Prin urmare, Colegiul punctează faptul că instanța de insolvabilitate a examinat superficial circumstanțele cauzei și argumentele invocate de către lichidatorul debitorului.

În susținerea poziției respective, consideră necesar de a reliefa prevederile art. 27 alin. (3) și (4) din Legea insolvabilității care statuiază exhaustiv că debitorul are obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare. În cazul în care informațiile și documentele prevăzute la alin. (3) nu sînt prezentate de către membrii organelor de conducere ale debitorului, aceștia vor fi trași la răspundere patrimonială subsidiară și/sau penală, sau contravențională, în modul stabilit de lege, iar administratorul provizoriu desemnat va reconstitui, în măsura posibilităților, informațiile și/sau documentele, cheltuielile urmînd a fi încasate din contul persoanelor culpabile.

Astfel, prin prisma normei de drept citată, instanța de recurs reține argumentul recurentului precum că membrii organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” nu au respectat rigorile stabilite de legiuitor în art. 27 alin. (3) din Legea citată și nu au transmis administratorului provizoriu, informațiile

solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă

Prin urmare, Colegiul remarcă o atitudine neadecvată și ilegală a organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”, fapt ce generează temeuri în sensul atragerii la răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, în temeiul art. 27 alin. (4) din Legea insolvenței în coroborare cu art. 248 din aceeași Lege.

Prin urmare, instanța de insolvență trebuie să trateze răspunderea subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului, ca o consecință a neexecutării obligațiilor stabilite prin Lege.

Instanța de recurs apreciază critic poziția instanței de insolvență prin care a concluzionat că în speță lichidatorul nu a prezentat probe care ar certifica în ce mod organele de conducere a debitorului insolvent au dispus continuarea unei activități care a dus la încheierea la incapacitatea de plată, nu a elucidat când, în legătură cu ce membrii organelor de conducere, în loc să înceteze activitatea, au dispus continuarea activității debitorului insolvent, în situația în care însuși debitorul a depus cerere introductivă, în vederea intentării procesului de insolvență.

Or, legiuitorul în art. 27 alin. (3) din Legea insolvenței a stabilit exhaustiv obligațiile debitorului în sensul executării măsurilor de asigurare.

Colegiul menționează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

La rejudecarea cauzei, se va ține cont de criticile invocate în textul deciziei și se vor înlătura omisiunile admise de instanța de insolvență, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs punctează că prin prisma prevederilor art. 5 alin. (9) din Legea insolvenței, se va reține că în cazul casării unei hotărâri a instanței de insolvență, cu remiterea cauzei la rejudecare, rejudecarea se va face de alt complet al instanței de insolvență (alt judecător).

Din considerentele menționate, având în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul

declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu, a casa hotărîrea instanței de insolabilitate, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu.

Se casează hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2017, în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA”, la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „STUDIUM-MOLDOVA” – Guțu Sergiu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolabil, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în instanța de insolabilitate – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecători

Ion Druță

Luiza Gafton

Nicolae Craiu

Iuliana Oprea